

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

GODINA / YEAR XII

SARAJEVO, 20. 09. 2019.

BROJ / NUMBER: 7.2.8

INDEKSI CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA, AUGUST/KOLOVOZ 2019. GODINE PRODUCER PRICE INDICES, AUGUST 2019

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda

U augustu/kolovozu 2019. godine ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda je niži za 0,2% u odnosu na prethodni mjesec.

Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama indeks Intermedijarnih proizvoda osim energije je niži za 0,6%. Rast indeksa cijena je registrovan/registiran u grupaciji Kapitalnih proizvoda za 0,2% i u grupaciji Energije za 0,1%.

U ostalim grupacijama indeksi cijena se nisu mijenjali.

Posmatrano prema područjima KD-a, indeks cijena u području Prerađivačke industrije je niži za 0,3%. Rast indeksa cijena je registrovan/registiran u području Vađenja ruda i kamena za 0,2%.

U području Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, plinom/gasom, parom i klimatizaciji indeksi cijena se nije mijenjao.

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u augustu/kolovozu 2019. godine je niži za 0,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, a u odnosu na decembar/prosinac 2018. godine je niži za 1,5%.

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem tržištu

U augustu/kolovozu 2019. godine indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem tržištu se nije mijenjao u odnosu na prethodni mjesec, u odnosu na isti mjesec prethodne godine je niži za 0,6%, a u odnosu na decembar/prosinac 2018. godine je niži za 3,0%.

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na inozemnom tržištu

U augustu/kolovozu 2019. godine indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na inozemnom tržištu je niži za 0,5% u odnosu na prethodni mjesec, u odnosu na isti mjesec prethodne godine je niži za 0,4%, a u odnosu na decembar/prosinac 2018. godine je viši za 0,3%.

Producer price index-total

In August 2019 total PPI is 0,2% lower in relation to the previous month.

According to the main industrial groupings, the price index in Intermediate goods except energy is 0,6% lower. The price index in the grouping of Capital goods is 0,2% higher and in the grouping of Energy is 0,1% higher.

In other groupings the price indices were not changed.

According to the sections of CEA, the price index in the section of Manufacturing is 0,3% lower. The price index in the section of Mining and quarrying is 0,2% higher.

In the section of Electricity, gas, steam and air conditioning supply the price index was not changed.

Total PPI in August 2019 is 0,5% lower in relation to the same month of the previous year and in the relation to December 2018 is 1,5% lower.

Producer price index on domestic market

In August 2019 PPI on domestic market is not changed in relation to the previous month, in the relation to the same month of the previous year is 0,6% lower and in the relation to December 2018 is 3,0% lower.

Producer price index on non-domestic market

In August 2019 PPI on non-domestic market is 0,5% lower in relation to the previous month, in the relation to the same month of the previous year is 0,4% lower and in the relation to December 2018 is 0,3% higher.

Tabela 1. UKUPAN INDEKS CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA
PRODUCER PRICE INDEX - TOTAL

(2015 = 100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015	101,3	101,6	100,3	100,1	100,7	100,7	100,8	100,1	99,0	98,2	98,9	98,2
2016	97,8	96,9	95,4	95,3	96,0	97,5	96,8	95,6	95,5	95,4	96,1	97,1
2017	98,4	99,5	98,5	98,8	99,1	98,9	98,7	98,9	99,4	100,3	102,1	102,3
2018	102,6	103,1	102,1	102,1	102,0	102,3	102,5	102,4	102,7	102,1	103,6	103,5
2019	103,8	103,8	101,6	102,1	102,1	101,7	102,1	101,9				

Tabela 2. INDEKS CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA NA DOMAĆEM TRŽIŠTU
PRODUCER PRICE INDEX ON DOMESTIC MARKET

(2015 = 100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015	102,1	102,0	99,8	99,5	99,9	99,9	100,2	99,7	98,9	98,2	100,4	99,5
2016	99,2	98,7	96,6	96,5	97,1	98,0	97,2	96,2	96,3	96,2	97,6	98,4
2017	99,5	99,8	97,7	97,9	97,9	97,9	97,4	97,6	98,3	99,0	101,5	101,6
2018	101,9	102,2	99,8	100,0	99,7	99,6	100,1	100,0	100,2	99,8	102,4	102,5
2019	102,6	102,5	98,2	99,5	99,8	99,6	99,4	99,4				

Tabela 3. INDEKS CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA NA INOZEMNOM TRŽIŠTU
PRODUCER PRICE INDEX ON NON-DOMESTIC MARKET

(2015 = 100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2015	100,4	101,2	101,0	100,8	101,8	101,7	101,6	100,5	99,2	98,3	97,1	96,6
2016	96,1	94,7	93,9	93,7	94,7	96,8	96,2	94,9	94,5	94,3	94,3	95,5
2017	96,9	99,0	99,6	99,9	100,7	100,1	100,4	100,6	100,9	101,9	102,8	103,3
2018	103,4	104,2	105,0	104,6	104,8	105,7	105,5	105,4	105,8	104,9	105,0	104,7
2019	105,3	105,3	105,9	105,3	105,0	104,2	105,5	105,0				

Grafik 1. Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda u F BiH po vrsti tržišta, august/kolovoz 2018 - august/kolovoz 2019 (2015=100)
Producer price indices of industrial products in the Federation B&H by the type of market, August 2018 - August 2019 (2015=100)

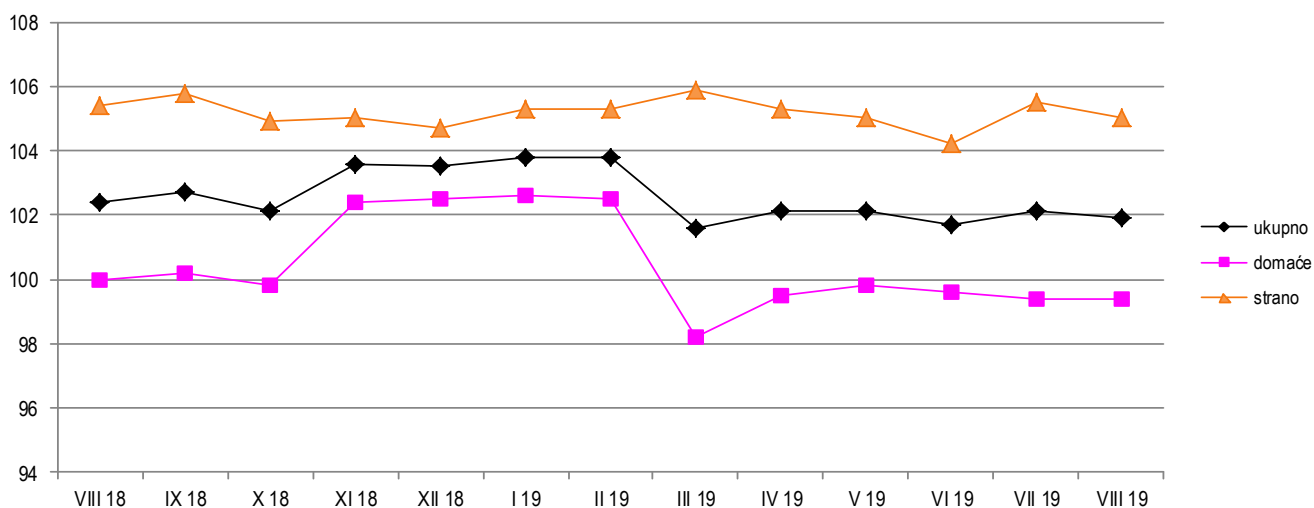

Tabela 4. INDEKSI CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA, AUGUST/KOLOVOZ 2019. GODINE

PRODUCER PRICE INDICES, AUGUST 2019

NACE - PRODCOM	Ukupno <i>Total</i>			Domaće tržište <i>Domestic market</i>			Inozemno tržište <i>Non-domestic market</i>			NACE-PRODCOM
	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	
	VII 2019	VIII 2018	XII 2018	VII 2019	VIII 2018	XII 2018	VII 2019	VIII 2018	XII 2018	
	VII 2019	VIII 2018	XII 2018	VII 2019	VIII 2018	XII 2018	VII 2019	VIII 2018	XII 2018	
UKUPAN INDEKS	99,8	99,5	98,5	100,0	99,4	97,0	99,5	99,6	100,3	TOTAL INDEX
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA										BY MAIN INDUSTRIAL GROUPINGS
Energija	100,1	102,1	93,7	100,2	102,4	92,9	99,5	101,3	100,3	Energy
Intermedijarni proizvodi osim energije	99,4	97,1	98,6	99,8	95,6	97,4	99,3	98,2	99,4	Intermediate goods except energy
Kapitalni proizvodi	100,2	102,5	102,4	100,0	102,2	101,5	100,3	102,6	102,7	Capital goods
Trajni proizvodi za široku potrošnju	100,0	99,9	100,2	100,0	100,7	100,7	100,0	99,6	100,0	Durable consumer goods
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	100,0	101,2	100,7	100,0	101,3	100,7	100,0	100,9	100,8	Non - durable consumer goods
PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a										BY SECTIONS AND DIVISIONS OF CEA
B Vađenje ruda i kamena	100,2	100,6	100,2	100,2	100,6	100,2	100,0	100,1	100,2	Mining and quarrying
05 Vađenje uglja/ugljena i lignita	100,3	100,4	100,1	100,3	100,4	100,0	100,0	99,9	100,0	Mining of coal and lignite
07 Vađenje metalnih ruda	100,0	99,6	99,6	100,0	98,7	98,7	100,0	100,0	100,0	Mining of metal ores
08 Vađenje ostalih ruda i kamena	100,0	102,5	102,5	100,0	102,6	102,6	100,0	101,3	101,3	Other mining and quarrying
C Prerađivačka industrija	99,7	98,9	99,7	99,9	98,4	99,1	99,5	99,5	100,2	Manufacturing
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	99,9	100,9	100,9	99,8	101,3	101,3	100,1	99,3	99,2	Manufacture of food products
11 Proizvodnja pića	100,3	102,5	100,0	100,4	102,7	100,0	100,0	100,0	100,0	Manufacture of beverages
12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	100,0	100,9	100,7	100,0	100,8	100,5	100,0	101,6	101,6	Manufacture of tobacco products
13 Proizvodnja tekstila	100,0	100,4	100,4	100,0	101,4	101,4	100,0	100,0	100,0	Manufacture of textiles
14 Proizvodnja odjeće	100,4	102,4	101,6	100,8	100,2	99,1	100,0	105,9	105,2	Manufacture of wearing apparel
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	100,0	99,9	100,0	100,0	99,6	100,0	100,0	100,3	100,0	Manufacture of leather and related products
16 Prerada drveta/drva i proizvoda od drveta/drva i plute, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	99,9	101,5	101,0	100,1	101,5	101,3	99,8	101,6	101,0	Manufacture of wood and products of wood and cork except furniture; mfr. of articles of straw and plaiting materials
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	97,9	97,5	96,4	100,2	100,3	100,1	96,8	95,9	94,4	Manufacture of paper and paper products
18 Štampanje/ Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	101,0	101,5	100,8	101,0	101,5	100,8	...	...	...	Printing and reproduction of recorded media
19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	100,0	102,1	101,5	100,0	105,9	105,9	100,0	100,8	99,8	Manufacture of coke, refined petroleum products
20 Proizvodnja hemikalija/ kemikalija i hemijskih/ kemijskih proizvoda	100,0	113,1	114,3	99,7	97,8	99,8	100,1	119,8	120,4	Manufacture of chemicals and chemical products
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	100,0	103,4	103,4	100,0	100,5	100,5	100,0	105,1	105,1	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	100,0	102,2	102,0	100,0	100,6	100,6	100,0	103,6	103,3	Manufacture of rubber and plastic products
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	100,2	101,2	101,8	100,3	101,2	101,8	100,0	101,5	101,6	Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Proizvodnja baznih metala	99,3	90,2	92,7	99,7	87,8	91,6	99,1	91,8	93,6	Manufacture of basic metals

Tabela 4. INDEKSI CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA, AUGUST/KOLOVOZ 2019. GODINE (nastavak)

PRODUCER PRICE INDICES, AUGUST 2019 (continued)

NACE - PRODCOM	Ukupno <i>Total</i>			Domaće tržište <i>Domestic market</i>			Inozemno tržište <i>Non-domestic market</i>			NACE-PRODCOM
	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	VIII 2019	
	VII 2019	VIII 2018	XII 2018	VII 2019	VIII 2018	XII 2018	VII 2019	VIII 2018	XII 2018	
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina/strojeva i opreme	100,2	100,2	100,0	100,0	99,9	99,5	100,4	100,4	100,4	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	100,1	99,8	100,5	100,1	99,8	100,5	...	...	...	<i>Manufacture of computers, electronic and optical products</i>
27 Proizvodnja električne opreme	99,1	94,7	99,9	97,5	95,3	98,6	99,5	94,3	100,2	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
28 Proizvodnja mašina/ strojeva i uređaja, d.n.	99,9	100,7	101,4	100,0	101,7	101,7	99,9	100,4	101,3	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	100,0	102,7	102,7	100,0	100,0	100,0	100,0	102,7	102,7	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers, semi-trailers</i>
30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	...	...	...	<i>Manufacture of other transport equipment</i>
31 Proizvodnja namještaja	100,0	99,9	100,2	100,0	100,8	100,8	100,0	99,6	100,0	<i>Manufacture of furniture</i>
32 Ostala prerađivačka industrija	100,0	100,8	100,8	100,0	100,0	100,0	100,0	101,1	101,1	<i>Other manufacturing</i>
D Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba el. energijom, gasom/plinom, parom i klimatizacija	100,0	102,9	89,4	100,1	102,8	89,2	91,3	117,4	112,3	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
35 Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba el. energijom, gasom/plinom, parom i klimatizacija	100,0	102,9	89,4	100,1	102,8	89,2	91,3	117,4	112,3	<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Federaciji Bosne i Hercegovine su izračunati u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti BiH 2010 (Službeni glasnik BiH br. 47/10) i Nomenklaturom industrijskih proizvoda BiH 2010 (Službeni glasnik BiH br. 12/11 i 41/11).

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda se izračunava na bazi prodaje proizvoda proizvedenih u Federaciji BiH, a prodanih na teritoriji Bosne i Hercegovine (domaće tržište) i izvezenih na inostrano tržište.

Definicije

Prodajna cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem tržištu je cijena po kojoj proizvođač prodaje svoje proizvode kupcima na domaćem tržištu u najvećim količinama utovareno u vagon (kamion) u mjestu proizvođača, ili je cijena po kojoj proizvođač vrši obračun sa drugim proizvođačima ili trgovinskim preduzećima/poduzećima. U ovu cijenu ulazi regres koji ostvaruje proizvođač, a od cijene se odbija trgovački rabat i popusti koje prodavac odobrava kupcu. PDV i akcize se ne uključuju u cijenu.

Prodajna cijena proizvođača industrijskih proizvoda na inozemnom tržištu je cijena po kojoj proizvođač prodaje svoje proizvode kupcima na inozemnom tržištu u najvećim količinama isporučeno prema ugovorenim paritetima (EXW, FCA, FAS, FOB, CFR, CIF, CPT, CIP, DAF, DES, DEQ, DDU, DDP i dr.). U prodajnu cijenu ulazi regres koji ostvaruje proizvođač, a isključuju se rabat i popusti koje prodavac odobri kupcu. PDV i akcize se ne uključuju u cijenu.

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda koje industrijska preduzeća/poduzeća proizvode i prodaju na domaćem i inozemnom tržištu. Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda sadrži dva podindeksa, tj. Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem tržištu i Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na inozemnom tržištu. Praćenje prodajnih cijena na ta dva tržišta daje promjene u indeksu cijena proizvođača industrijskih proizvoda ukupne industrije, glavnih industrijskih grupacija, područja i oblasti industrije.

Namjena

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda se može koristiti kao mjera inflacije, za očuvanje vrijednosti kod ugovora s indeksnim klauzulama, te kao osnov za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Obuhvat indeksa

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Federaciji Bosne i Hercegovine izračunava se na osnovu prikupljenih cijena za proizvode koji se prodaju na domaćem i inozemnom tržištu.

Obuhvat proizvoda - Obuhvaćeni su najvažniji proizvodi i usluge koje se proizvode u Federaciji BiH i prodaju na domaćem i inozemnom tržištu.

Svakog mjeseca se od izabranih preduzeća prikuplja 1706 pojedinačnih cijena za izabrane proizvode.

Obuhvat preduzeća – Cijene se prikupljaju od 514 proizvodnih subjekata.

Prikupljanje cijena

Za indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem i inozemnom tržištu cijene se prikupljaju od industrijskih preduzeća /poduzeća, mjesečno putem obrazaca C-41/DOM i C-41/INO.

Ponderi

Ponderi za izračunavanje ukupnog indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda predstavljaju relativno učešće vrijednosti prodaje pojedinih proizvoda i na domaćem i na inozemnom tržištu.

NOTES ON METHODOLOGY

The Producer price indices in Federation of Bosnia and Herzegovina are calculated according to the Classification of activities BiH 2010 (Službeni glasnik BiH br. 47/10) and Nomenclature of Industrial Products BiH 2010 (Službeni glasnik BiH br. 12/11 i 41/11).

The Producer price index is calculated based on production value of industrial products produced in Federation of BiH and sold on the territory of Bosnia and Herzegovina (domestic market) and exported on non-domestic market.

Definitions

Industrial producer price on domestic market is either price at which a producer sells products at the domestic market in the largest quantities, franco loaded into a wagon (truck) at the location of a producer or a price charged to another company by a producer. The selling price includes reimbursements if applicable, and it excludes commercial rebates, discounts, VAT and excises.

Industrial producer price on non-domestic market is price at which producer sells products at the non-domestic market in the largest quantities delivered according to the agreed parties (EXW, FCA, FAS, FOB, CFR, CIF, CPT, CIP, DAF, DES, DEQ, DDU, DDP and etc.). The selling price includes reimbursements if applicable, and it excludes commercial rebates, discounts, VAT and excises.

Producer Price index represents the measurement of price change of industrial products produced and sold by enterprises on domestic and non-domestic market.

Total PPI is composed of two subindices, i.e. the industrial producer price index on the domestic market and industrial producer price index on the non-domestic market. Monitoring of selling prices for these two markets provides changes in PPI for total industry, the main industrial groupings, sections and divisions of industry.

Purpose

The PPI can be used as a measure of inflation, to preserve the value of contracts with escalator clauses, as well as a base for deflating macroeconomic aggregates in statistics of national accounts and for other purposes.

Index coverage

Producer Price index in Federation of BiH is calculated based on collected prices for products sold on domestic and non-domestic market.

Product coverage - All relevant products and services produced by enterprises located in the Federation of BiH and sold on domestic and non-domestic market are covered by this index.

Each month 1706 single prices are collected from selected enterprises.

Enterprises coverage - The prices are collected from 514 producers.

Price collection

For Producer Price Indices of industrial products on the domestic and non-domestic market, all items the prices are being collected once a month through C-41/DOM and C-41/INO forms.

Weights

Weights used for calculating the total PPI represent the relative share of value of sale for each products on domestic and non-domestic market.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem tržištu su koeficijenti koji odražavaju relativno učešće vrijednosti prodaje pojedinog proizvoda u ukupnoj vrijednosti prodaje svih proizvoda na domaćem tržištu.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda na inozemnom tržištu su koeficijenti koji odražavaju relativno učešće vrijednosti prodaje pojedinog proizvoda u ukupnoj vrijednosti prodaje svih proizvoda na inozemnom tržištu.

Osnovni izvor podataka za izradu pondera je Godišnji izvještaj industrije (IND-21).

Za izradu ponderacionog sistema koji je primjenjen pri izračunu indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda korišteni su podaci za 2015. godinu (bazna godina).

Nova ponderacija se radi svake pete godine, dok se korekcija pondera vrši svake godine. Kao korektivni faktor se koriste indeksi kretanja cijena proizvoda u prethodnoj godini.

Klasifikacija i nomenklatura

Za obračun indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda upotrebljava se Klasifikacija djelatnosti (KD BiH 2010) prema kojoj se poslovni subjekti razvrstavaju u područja B, C i D i Nomenklatura industrijskih proizvoda (NIP BiH 2010).

Agregiranje

Izračunavanje indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda počinje izračunavanjem mjesečnih indeksa prostom geometrijskom sredinom za pojedine proizvode koje proizvodi više proizvođača. Agregirani indeksi se nakon toga izračunavaju korištenjem Laspeyres-ove formule za ponderisanu aritmetičku sredinu počevši od indeksa pojedinih proizvoda pa do ukupnih indeksa (ukupnog, indeksa na domaćem tržištu i indeksa na inozemnom tržištu), za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Simboli

... ne raspolaze se podatkom

Weights used for calculating the PPI on the domestic market reflect the relative importance value of sale for each product in the total value production sold on the domestic market.

Weights used for calculating the PPI on the non-domestic market reflect the relative importance value of sale for each product in the total value production sold on the non-domestic market.

The main source of data for calculating weights is the Annual Survey on Industrial Production (IND-21).

For the production of weighting system applied for calculation of PPI, data for 2015 (based year) were used.

The new ponderation has been done each five years, while correction of weights has been done each year. Indices of price movements of products in previous year are used as correction factor.

Classification and nomenclature

For calculating the price index, the PPI Classification of Activities (CEA B&H 2010) is used by which legal entities are classified in sections B, C and D and Nomenclature of Industrial Products (NIP B&H 2010).

Aggregation

Producer Price Index calculation starts from the computation of monthly average indices for each product produced by the more than one producer, using simple geometric mean. Aggregated indices are calculated by using Laspeyres formula for weighted arithmetic mean starting from the level of representative products to the all indices (total PPI, PPI on domestic market and PPI on non-domestic market) at the level of Federation Bosnia and Herzegovina.

Symbols

... data not available

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51

Elektronska pošta/e-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc. dr. Emir Kremlj, direktor

Person responsible: Assist. Prof. Dr. Emir Kremlj, Director General

Saopćenje pripremili: Mesuda Kamberović, Amina Čengić i Arnela Medar

Prepared by: Ms. Mesuda Kamberović, Ms. Amina Čengić and Ms. Arnela Medar

Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor

Users are kindly requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu

First Release data are published on the Internet